

ÖSSZEFOGLALÁS

A Rana környéki karszt mai képe a jégkorszak és a jelenkor hatóerőire vezethető vissza. A jégkori hatóerők reliktumai megtalálhatók mind eredeti formában, mind pedig a későbbi hatóerők formációival együtt. Egyes barlangokban ma már a jégkori formák csak védettebb járatokban maradtak fenn. Földalatti hidrográfiai hálózat alakult ki nagy vízgyűjtő területekkel, patakos barlangokkal és karsztforrásokkal olyan közelösszletben, ami mészkő és csillámpala váltakozó sorából áll.

IRODALOM

1. J. Oxal: Karstehuler i Rana. Norges. Geol. Underkelge Nr. 69. Kristania, 1914.
2. G. Horn.: Über die Bildung von Karsthöhlen unter einen Gletscher. Norsk Geogr. tidsskrift. B. 5. Oslo. 1935. S. 494—98.
3. G. Horn: Über einige Karsthöhlen in Norwegen. Zs. des Hauptverbandes der deutscher Höhlenforscher. 1937. s. 1—15.
4. W. Werenskiöld: Frozen earth in Spitzbergen Kr. a. 1922. — Gefysiske publikasjoner Vol. II. No. 10.
5. G. Horn: Karsthuler i Nordland, Oslo 1947. Kommissjon Hos. H. Aschekong et Co.

ÜBER DEN KARST DER RANA-GENEND

von

Árpád Csekő

Verfasser nahm mit einer Gruppe ungarischer Speläologen an einer Studienreise in Norwegen teil und studierte dabei die in der Umgebung von Rana, unter den eigenartigen klimatischen Verhältnissen längs des Polarkreises entstandenen Höhlen. Er unterscheidet drei genetische Typen der in der Umgebung des Svartisen-Gletschers vorkommenden Höhleneingänge. Ausserdem wird auch auf die Rolle der in dieser Gegend häufig auftretenden Glimmerschiefer in dem Prozess der Verkarstung (Höhlenbildung) eingegangen.

КАРСТ РАЙОНА Г. РАНА

Арпад Чекё

В составе экспедиции венгерских спелеологов автор настоящей статьи совершил путешествие по Норвегии в субполярной зоне, где он изучал пещеры, образовавшиеся в специальных климатических условиях в районе г. Рана. Выделяются три генетические типы входов пещер около глетчера Свартисена. Рассматривается роль часто встречающихся в этом районе слюдяных сланцев в процессе закарстования (пещерообразования).

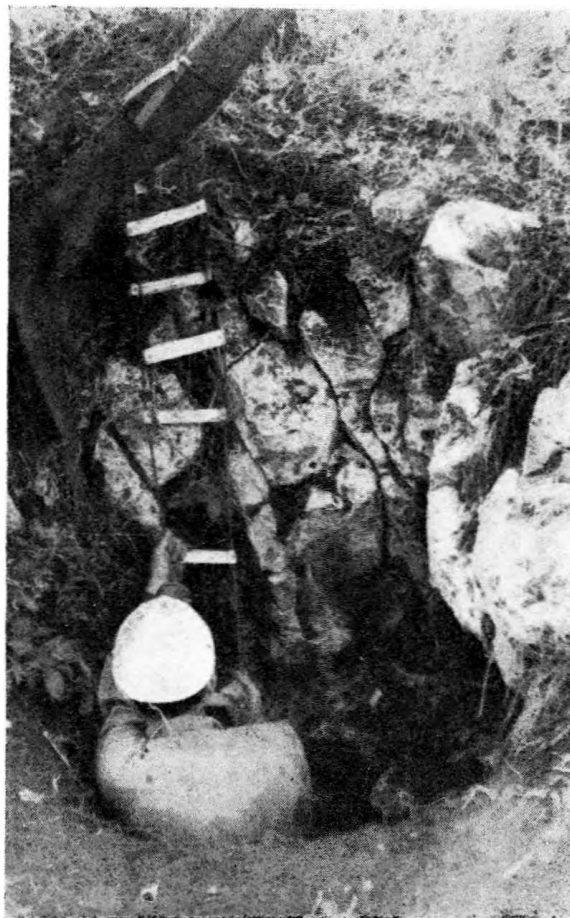
A Hétlyuk-zsomboly nyolcadik lyuka

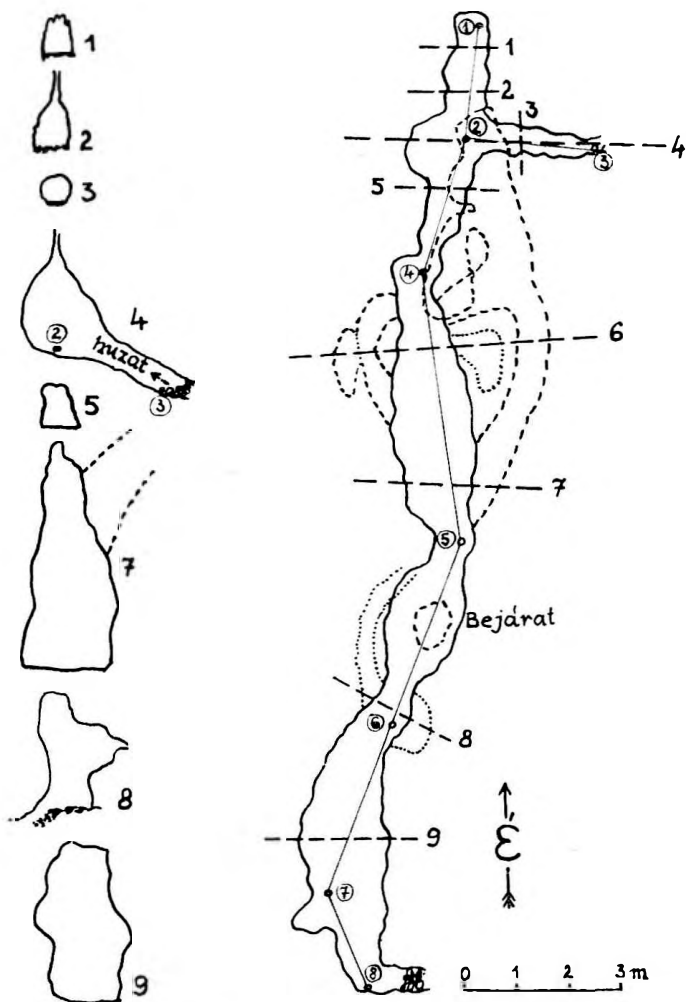
A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Dokumentációs Szakosztályának (dr. Bertalan Károly) felkérésére az FTC barlangkutató szakosztálya átkutatta és gondosan feltérképezte a Hétlyuk-zsomboly nyílásaitól alig 20—25 m-re nyíló, eddig névtelen tektonikus aknabarlangot. A barlang ugyanazon litoklázis rendszer folytatása, mint amelyben a Hétlyuk-zsomboly üregei is kialakultak.

Ez a barlang már legalább 1937. óta ismert, erre utalnak ugyanis a barlang falán található, fenti év számmal szereplő névjelek: Gy. J., H. L., B. L.

Felmérésünk alapján a barlang nagyságát az alábbi adatok jellemzik: A barlangba vezető zsomboly mélysége a törmelékkúp tetejéig 11.2 m (bejárásához hágszó szükséges), a legmélyebb pont 16.1 m-re van a

Szűk nyíláson át lehet leereszkedni a barlangba

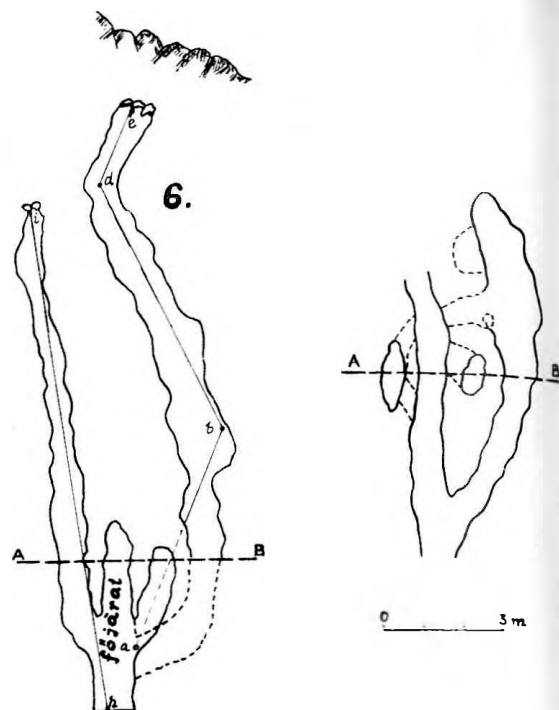

A felmért üregek alaprajza és szelvényei.

zsomboly bejárat nyílásától számítva. A barlang alsó szakaszának hosszanti kiterjedése 19,4 m. Az összes vízszintes és függőleges járatainak hossza kb. 51 m. Egy magasba vezető kürtő már csaknem eléri a felszínt, úgy, hogy bármelyik pillanatban újabb zsomboly nyílás keletkezhet. A barlang alsó szakaszában egy szűk járat végén az omladékból áramló huzat arra utal, hogy erre további barlangszakasz húzódik. Feltehetően erre van a kapcsolat a Hétylúk-zsombollyal.

Stefanik György

Függőleges metszetek és keresztshelvény a felfelé harapodzó kürtőkről.

